

8.7.1996

LAUSUNTO KIRJANPITOLAIN MUUTOSEHDOTUKSESTA

Kauppa- ja teollisuusministeriö on pyytänyt lausuntoa kirjanpitolain uudistamistyöryhmä 1995:n raportista koskien Euroopan yhteisöjen yhtiöoikeudellisten tilinpäätösdirektiivien pakottavien säännösten sisällyttämistä kirjanpitolakiin ja sen nojalla annettuihin alemman asteisiin säännöksiin. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto esittää kirjanpitolakiin ehdotettujen muutosten osalta lausuntonaan seuraavaa:

Kirjanpitovelvollisuus

Kunta ja kuntayhtymä eivät nykyisten säännösten mukaan ole kirjanpitovelvollisia kirjanpitolain vaan kuntalain perusteella. Kuntalain 67 §:n mukaan kirjanpitolakia noudatetaan kunnassa soveltuvin osin. Kirjanpitolain soveltamisesta antaa ohjeita kirjanpitolautakunnan kuntajaosto. Kuntajaosto katsoo, että *soveltuvin osin* -rajaus koskee myös kirjanpitolakiin em. tilinpäätösdirektiivien perusteella tehtäviä muutoksia.

Kirjanpitolain muutosten voimaantulo

Kuntalain mukaan kirjanpitolakia sovelletaan kunnissa ja kuntayhtymissä vuoden 1997 alusta lukien. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on valmistellut kirjanpitolain soveltamista koskevat yleisohjeet nykyisen lainsäädännön perusteella. Siirtyminen uuteen kirjanpitojärjestelmään vaatii kunnilta ja kuntayhtymiltä suurta valmistelutyötä, joka on parhaillaan meneillään. Näin ollen ehdotettuja uusia kirjanpitolain säännöksiä ei voida käytännön syistä ottaa käyttöön työryhmän esittämässä aikataulussa, vaan ne voisivat tulla käyttöön kunnissa ja kuntayhtymissä aikaisintaan 31.12.1998 tilinpäätöksiä laadittaessa.

Poiston tekeminen käyttöomaisuuden arvonorotuksesta

Ehdotettu kirjanpitolain muutos, jonka mukaan rakennuksen tai rakennelman suunnitelman mukaiset poistot on laskettava hankintamenon ja mahdollisen arvonorotuksen yhteismäärästä, poikkeaa olennaisesti nykyisestä käytännöstä. Samoin ehdotus arvonorotusta vastaavan määrän merkitsemisestä taseen vastattavissa omaan pääomaan sisältyvään arvonorotusrahastoon ja mahdollisuus siirtää arvonorotusrahastosta poistoja vastaava määrä aikaisempien tilikausien ylijäämä/alijäämä -tase-erään rinnastettavaksi eräksi on poikkeava tähän asti noudatetuista arvostus- ja jaksotusperiaatteista. Kuntajaosto katsoo, että arvonorotuksesta tehtävien poistojen aloittaminen on

voitava toteuttaa joustavasti. Kuntien ja kuntayhtymien rakennuskanta arvostetaan vuoden 1997 aloittavaa tasetta muodostettaessa nykyisten säännösten ja kuntajaoston yleisohjeiden mukaisesti. Suunnitelman mukaisten poistojen laskennasta uudelleen takautuvasti arvonkorotuksen tekemisestä lähtien ei tulisi antaa sitovaa ohjetta. Arvonkorotuksen kirjaaminen kuluksi tulisi voida aloittaa myös tilikaudella, jolloin muuttunut säännös astuu voimaan ja jaksottaa rakennuksen todennäköiselle jäljellä olevalle käyttöajalle. Kirjanpitovelvollisen tulisi voida myös valita vaihtoehto, jossa poistojen tekeminen koskisi vain säännöksen voimaantulon jälkeen tehtyjä arvonkorotuksia. Arvonkorotusta vastaavan määrän merkitseminen omaan pääomaan sisältyvään arvonkorotusrahastoon on kirjanpitovelvollisten taseyhtenäisyyden kannalta tarkoituksenmukaista.

Tilinpäätöskaavat

Kuntajaosto katsoo, että kuntien ja kuntayhtymien talouden erityispiirteet tulee voida säilyttää niiden tilinpäätöskaavoissa. Henkilöstökulujen alaryhmittely tulisi erien suuruusluokka huomioon ottaen esittää järjestyksessä: *Palkat ja palkkiot, Sosiaalivakuutusmaksut, Eläkkeet ja Muut henkilöstömenot*. Henkilöstökuluihin sisältyviin vapaaehtoiisiin henkilöstökuluihin tulisi merkitä vain henkilöstölle sellaisenaan luovutetut tavarat ja ostopalveluna hankitut lopputuotteet.

Kirjanpitolain uudistamistyöryhmä 1995:n esittämän tasekaavan nimikkeistö on saamista ja vieraan pääoman osalta kirjanpitoasetuksen 7 §:n tasekaavaa eritellympi eikä sellaisenaan kaikilta osin sovellettavissa kuntiin ja kuntayhtymiin. Koska yhtiöoikeudellisten tilinpäätösdirektiivien pakottavat säännökset eivät koske kuntia, kuntajaosto katsoo, että kuntien ja kuntayhtymien tasekaavassa samoin kuin tuloslaskelmakaavoissa voidaan noudattaa direktiiveistä poikkeavia ryhmittelyjä ja nimikkeitä.